

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις,

α. να αναφερθείτε στα οφέλη που αποκόμισε η βυζαντινή αυτοκρατορία από την εφαρμογή της θεματικής διοίκησης κατά τη μεσοβυζαντινή περίοδο (μονάδες 13)

β. να επισημάνετε τα στοιχεία που καταδεικνύουν τον εξελληνισμό του βυζαντινού κράτους την ίδια χρονικά περίοδο (7^{ος}-9ος α.). (μονάδες 12)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Με τον θεσμό των θεμάτων δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός ισχυρού εντόπιου στρατού, πράγμα που απάλλαξε την αυτοκρατορία από τη δαπανηρή στρατολόγηση αλλοδαπών μισθοφόρων, που δεν ήταν πάντα ούτε αφοσιωμένοι ούτε επαρκείς. Με τον τρόπο αυτό αυξήθηκαν οι βυζαντινές στρατιωτικές δυνάμεις στα πλαίσια ενός νέου υγιέστερου στρατιωτικού και διοικητικού συστήματος, που ήταν απαλλαγμένο από τις αδυναμίες και τα προβλήματα ασφαλείας, αυτά που συνόδευαν το παλαιό σύστημα στρατολογήσεως μισθοφόρων.

Ostrogorsky, G., *Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους*, τ. Α' (μτφ. Ι. Παναγόπουλος), Ιστορικές Εκδόσεις Στ. Βασιλόπουλος, Αθήνα 1997.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Τότε οι διάδοχοι του Ηρακλείου, που δεν ήξεραν πού και πώς να ασκήσουν την εξουσία τους, κατέτμησαν¹ σε μικρά τμήματα τη διοίκησή τους και τα μεγάλα στρατιωτικά σώματα και εγκατέλειψαν την προγονική τους λατινική, υιοθετώντας την ελληνική γλώσσα [...]. Γιατί (παλιότερα) ονόμαζαν τους χιλίαρχους λογγίνους και τους εκατόνταρχους κεντουρίωνες και τους τωρινούς στρατηγούς κόμητες. Αλλά και η ονομασία *θέμα* είναι ελληνική και όχι ρωμαϊκή και προέρχεται από τη *θέση*.

Κωνσταντίνος Πορφυρογέννητος, *Περί θεμάτων*, έκδ. Α. Pertusi, Πόλη του Βατικανού 1952, 60 (διασκευή).

---

¹ χώρισαν, διέσπασαν